

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№ 241

гр. София, 29.12.2020 година

Върховният касационен съд на Република България, търговска колегия, първо отделение в закрито заседание на двадесет и осми септември две хиляди и двадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЕЛЕОНОРА ЧАНАЧЕВА
ЧЛЕНОВЕ: РОСИЦА БОЖИЛОВА
ВАСИЛ ХРИСТАКИЕВ

изслуша докладваното от съдията Ел. Чаначева ч. т. дело № 1270 по описа за 2019 година.

Производството е по чл. 290 ГПК, образувано по касационна жалба на „Консервинвест“ ООД, с. Православен срещу решение № 500 от 28.02.2019 г. по т. дело № 2146/2018 г. на Софийски апелативен съд.

В срока за произнасяне ВКС, в настоящия си състав, констатира, че с решението, предмет на обжалване, състав на Софийски апелативен съд след отмяна на решение № 2263 от 30.11.2017 г. по т.дело № 5163/2014 г. на Софийски градски съд, с което са отхвърлени предявените от „Булконс Първомай“ ООД против „Консервинвест“ ООД искове с правно основание чл. 76, ал. 1, т. 1, т. 2 т. 3 вр. чл. 76б, ал. 1, т. 2 ЗМГО (отм.), чл. 76, ал. 1, т. 4 ЗМГО (отм.) и чл. 76, ал. 2, т. 3 ЗМГО (отм.), е уважил претенциите, като е мотивирал извода си с това, че предявените искове са допустими, с оглед тълкуването на § 8, ал. 1 ПЗР ЗИД ЗМГО (ДВ бр. 61/18г. (отм.)), третиращ не висящите производства, а тези заведени след влизане на нормата в сила. Прието е по същество, че ЗМГО (отм.) – чл. 75-77, урежда гражданскоправната защита върху марки и географски означения, като не е споделено изложеното от първостепенния съд разбиране, че Регламент (ЕС) № 1151/2012 г., предвиждащ регистрация на географски означения за земеделски продукти и храни пред Европейската комисия, изключва националната правна закрила. Така исковите са преценени като основателни.

Касаторът поддържа, че исковите са недопустими доколкото § 8 ПЗР ЗИД ЗМГО (ДВ бр. 61/18 г. отм.) в своята ал. 1 указва, че притежателите на права върху регистрирани географски означения върху земеделски продукти и храни, които попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/2012 г. не могат да предявяват искове за нарушения, извършени до влизането в сила на този закон. По същество, намира исковите за неоснователни, с оглед директното приложение на Регламент (ЕС) № 1151/2012 г., изключващ националната закрила на вписано само по реда на националното законодателство географско указание.

Така развилият се спор поставя пред настоящата съдебна инстанция въпроса за допустимост на националната закрила на географско указание, регистрирано единствено по националноправен ред за земеделски продукти и храни, попадащи в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/12 г. на Европейския парламент и Съвета.

По този въпрос е допуснато и касационно обжалване.

Върховният касационен съд на Република България, в настоящия си състав, намира за основателно общо направеното искане с касационната жалба на касатора (ответник по исковата молба) за отправяне на преюдициално запитване, свързано и с допустимост на предявените за разглеждане искове, но по съображения различни от обосноваването от касатора за недопустимост на иска. В тази връзка разпоредбата на чл. 9 от Регламент (ЕС) № 1151/12 г. на Европейския парламент и Съвета следва да получи релевантното си тълкуване, с оглед преценката дали установеният с цитирания Регламент (ЕС) ред на защита, изключва възможността за провеждане на национална защита по ЗМГО, в случаите когато обхванатите от него географски указания на земеделски продукти и храни са регистрирани единствено на територията на Република България по реда на ЗМГО и търсената защита е срещу нарушител от същата държава-членка, ползващ наименование сходно с регистрираното географско указание.

Това налага отмяна на дадения с определение от 28.09.2020 г. ход по съществото на спора и отправяне на преюдициално запитване.

Преюдициално запитване:

I. Запитваща юрисдикция:

Върховен касационен съд на Република България

II. Страни по делото:

1. Ищец – „Булконс Първомай“ ООД, ЕИК, със седалище и адрес на управление в Република България – гр. София 1301, район Триадница, ул. Позитано № 7, ет. 2, ап. офис 5-6 (универсален правоприемник на „Булконс Първомай“ АД), представлявано от управителя Г. Д. Б., пълномощник пред ВКС – адв. П. Г.

2. Ответник – „Консервинвест“ ООД, ЕИК, със седалище и адрес на управление в Република България: с. Православен, П.К. 4287, област Пловдив, Община Първомай, представлявано от управителя Р. Л. К., пълномощник пред ВКС – адв. Й. И.

III. Предмет на делото:

3. Първоинстанционното производство е образувано пред Софийски градски съд по обективно съединени искове на „Булконс Първомай“ ООД, ЕИК, против „Консервинвест“ ООД, ЕИК, с правно основание чл. 76, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3, вр. чл. 76 б, ал. 1 т. 2 Закон за марките и географските означения (ЗМГО (отм.)), чл. 76, ал. 1, т. 4 ЗМГО (отм.) и чл. 76, ал. 2, т. 3 ЗМГО (отм.), с които ищецът иска:

4. Да бъде признато за установено, че ответникът извършва нарушение на правата на ищеца върху географско указание „Лютеница Първомай“, с рег. № 212-01/03.07.2013 г. на Патентното ведомство на Република България, чрез използване в търговската дейност на знака „Първомайска лютеница“, „Домашна едросмляна“ и „Първомайска лютеница Ръченица“ за означаване продукта „Лютеница“, който е идентичен на продукта, за който е регистрирано географското указание.

5. Ответникът да бъде осъден да преустанови нарушението.

6. Да се постанови изземване и унищожаване на стоките, предмет на нарушението, разходите за което да бъдат заплатени от ответника.

7. Да бъде присъдено на ищеца обезщетение за претърпените имуществени вреди и пропуснати ползи в размер на 636 284.16 лв., по цени на дребно на правомерно произведени стоки, идентични или сходни на стоките, предмет на нарушението, за периода 01.11.2013 г. – 30.09.2014 г.

8. Да бъде разгласен за сметка на ответника диспозитива на съдебното решение в два всекидневника и в часови пояс на телевизионна организация с национално покритие.

9. С решение № 2263 от 30.11.2017 г. по т.д. № 5163/2014 г. на Софийски градски съд ТО, VI-5 състав тези искове са отхвърлени.

10. С решение № 500 от 28.02.2019 г. по т.д. № 2146/2018г. състав на Софийски апелативен съд е отменил така постановеното решение на първоинстанционния съд и е уважил исковите изцяло.

11. Върховният касационен съд е сезиран с касационна жалба на „Консервинвест“ ООД, с. Православен, ЕИК, против решението на Софийски апелативен съд. С определение № 249 от 14.04.2020 г. по т.д. № 1270/19 г., ВКС, в настоящия си състав, допусна касационно обжалване за проверка на вероятната допустимост на въззивното решение. Отговорът на поставения въпрос по преюдициалното запитване ще има значение за допустимостта на така предявените искове.

IV. Фактическа обстановка по спора и становища на страните:

12. С Решение за регистрация на Председателя на Патентно ведомство на Република България от 03.07.2013 г. ищецът по спора „Булконс Първомай“ АД е регистриран като ползвател на географско означение – географско указание „Лютеница Първомай“ с рег. № 212-01, за стоката „лютеница“ по реда на ЗМГО (отм.). Така „Булконс Първомай“ ООД има качество на единствен вписан ползвател на това географско указание, съгласно Свидетелство за вписан ползвател на регистрирано географско указание издадено от Председателя на Патентно ведомство на Република България. Ответникът по спора „Консервинвест“ ООД е регистрирал свои търговски марки – комбинирана търговска марка „К Консервинвест Първомайска лютеница“, регистрирана в Патентно ведомство на Република България под номер 36091/12.02.1999 г. за стоки клас № 29 – лютеница, както и марка, комбинирана „Първомайска лютеница Ръченица“ с рег. № 51349, заявена на 15.05.2003 г., регистрирана на 03.05.2005 г. И в двете регистрирани марки елементите „първомайска лютеница, всички надписи с дребен шрифт“ са неохраняеми.

13. Проведено е било административно производство по искане на „Консервинвест“ ООД за обявяване нищожността на решение за регистрация на географско указание „Лютеница Първомай“ с рег. № 212-01, тъй като същото е регистрирано от Председателя на Патентно ведомство на Република България за селскостопански продукт „лютеница“, а той, според молителя, не е компетентният

орган да регистрира географско указание за селскостопански продукт или храна, обхванати от Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 г., съгласно който, регистрация на географско указание за тези селскостопански продукти е възможно само на ниво Европейски съюз, по предвидена в Регламента процедура, а не по националния закон – Закона за марките и географските означения.

14. В това производство, Патентното ведомство на Република България и заинтересованата страна „Булконс Първомай“ ООД са оспорили искането като са твърждали, че решението за регистрация на географско указание „Лютеница Първомай“, с рег. № 212-01, е валиден административен акт, а Патентното ведомство на Република България разполага с правомощия да регистрира географско указание за селскостопански продукт или храна по национален ред.

15. Върховният административен съд, с решение № 9256 от 12.07.2017 г., постановено по адм. д. № 4519/17 г. е отхвърлил искането на „Консервинвест“ ООД за прогласяване нищожността на решението за регистрация на географското указание на ищеца, като е приел, че именно Председателят на Патентното ведомство на Република България е компетентен да извърши регистрация на географското означение на национално ниво, като Регламент (ЕС) № 1151/12 е неприложим към спора поради това, че страните не търсят закрила по него.

16. В производството пред Софийски градски съд ищецът „Булконс Първомай“ ООД (ответник по касация) е поддържал, че е единствен ползвател на регистрираното от него географско означение – географско указание „Лютеница Първомай“, а ответникът не е вписан като негов ползвател, поради което за ползваните от него продукти обозначени с „Първомайска лютеница“ за продуктите „Първомайска лютеница“, „Домашна едросмляна“, „Първомайска лютеница“ и „Първомайска лютеница Ръченица“, същият е допуснал нарушение по чл. 53 и чл. 55 ЗМГО (отм.). Ищецът е заявил още, че ответникът неправомерно ползва регистрираното от него географско указание, като по този начин въвежда в заблуждение потребителите за истинския произход на стоката. В хода на производството е изложил разбиране, че предявените искове са допустими и основателни поради това, че ЗМГО (отм.), Регламент (ЕС) 1151/12 г. и Закон за прилагане на общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС) уреждат различни отношения, които не се изключват взаимно, нито се конкурират, поради което тези нормативни актове осигуряват паралелна защита на различни права.

17. Ответникът „Консервинвест“ ООД е оспорил исковете, като е поддържал първоначално, че не е допуснал нарушение, тъй като използва правото си да обозначава продукцията си с регистрираните от него марки. Поддържал е още, липсата на възможност за закрила на географското указание по реда и начините претендирани от ищеца, поради директната приложимост на Регламент (ЕС) 1151/12 г. – чл. 14, с оглед по-рано регистрираните му марки. Направил е възражение за това, че географското указание е регистрирано в нарушение на законовите изисквания, тъй като за регистрацията на земеделски продукти и храни, каквато е лютеницата, директно приложение намира Регламент (ЕС) № 1151/12 г., който изключва националния ред за регистрация и съответно закрила на географските указания за тези стоки. Пред касационната инстанция поддържа и

недопустимост на исковете изведена от разпоредбата на пар. 8 ПЗР ЗИД ЗМГО (ДВ. бр. 61/2018 г. (отм.).

18. С решение № 2263 от 30.11.2017 г. по т.д. № 5163/14 г. на Софийски градски съд ТО, VI-5 с-в са отхвърлени предявените от „Булконс Първомай“ ООД искове правно основание чл. 76, ал. 1, т. 1, т. 2 и т. 3, вр. чл. 76б, ал. 1, т. 2 ЗМГО (отм.), чл. 76, ал. 1, т. 4 ЗМГО (отм.) и чл. 76, ал. 2, т. 3 ЗМГО (отм.). За да постанови този резултат първоинстанционният съд е приел, че исковете са допустими, но по същество неоснователни, поради това, че ЗМГО установява общия ред за регистрация на географските означения, но в случая се касае за специфичен продукт (лютеница) по отношение, на който Регламент (ЕС) № 1151/12 г. намира пряко приложение. Този Регламент изисква регистрацията на географски означения за земеделски продукти и храни (в които се включва и лютеницата) да се осъществяват пред ЕК, като правната закрила на територията на страните членки (в това число и на територията на Р България като страна – членка) се предоставя само след регистрацията в Европейски регистър на земеделски продукти и храни със защитени географски означения, която регистрация служебно се отразява от Патентното ведомство на Република България. Съдът е изложил мотиви и за това, че относно географските указания, отнасящи се за земеделски продукти и храни, включени в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/12 съществува и друга специална уредба на национално ниво – Закон за прилагане общата организация на пазарите за земеделски продукти на Европейския съюз (Обн. ДВ бр. 28/06 г.) (ЗПООЗПЕС). Съгласно чл. 24, ал. 1 от този нормативен акт правна закрила за земеделските продукти и храни, включени в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/12 се предоставя чрез вписване в Европейския регистър на земеделски храни с традиционно специфичен характер, а чл. 25, ал. 1, т. 1 от същия закон, забранява използването на знак или означение или наименование на географско означение за земеделски продукт или храна, който не е вписан в Европейския регистър. Исковете са отхвърлени, поради липса на активна материалноправна легитимация, изведена от липсата на надлежна регистрация на географското указание.

19. С решението, предмет на обжалване пред Върховния касационен съд, състав на Софийски апелативен съд след отмяна на решение № 2263 от 30.11.2017 г. по т. дело № 5163/2014 г. на Софийски градски съд, с което са отхвърлени предявените от „Булконс Първомай“ ООД против „Консервинвест“ ООД искове, с правно основание чл. 76, ал. 1, т. 1, т. 2 т. 3 вр. чл. 76б, ал. 1, т. 2 ЗМГО, чл. 76, ал. 1, т. 4 ЗМГО и чл. 76, ал. 2, т. 3 ЗМГО, е уважил претенциите. За да постанови този резултат, съдът е приел, че предявените искове са допустими, предвид тълкуването на § 8, ал. 1 ПЗР ЗИД ЗМГО (ДВ, бр. 61/2018 г.), който според състава, няма приложимост към висящите съдебни производства за нарушения спрямо географско указание, регистрирано по реда на ЗМГО, а е приложим само към тези за същите нарушения но образувани след влизане на нормата в сила. По същество е прието, че географското указание на ищеца е валидно регистрирано и че ЗМГО (отм.) (чл. 75-77) урежда гражданскоправната защита върху регистрирани по национален ред географски означения, като не е споделено изложеното от първостепенния съд разбиране, че Регламент (ЕС) № 1151/2012 г., предвиждащ регистрация на географски означения за земеделски продукти и храни пред Европейската комисия, изключва националната правна закрила. Исковете са преценени като основателни, тъй като ответникът не е вписан ползвател на географското указание пред Патентното ведомство на Р България, каквато

процесуална възможност е имал и съответно е налице нарушаване на правото на ищеца върху така вписаното географско указание. Изрично е споделено разбирането, че предявените искове са допустими и основателни и поради това, че ЗМГО (отм.), Регламент (ЕС) 1151/12 г. и Закон за прилагане на общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (ЗПООПЗПЕС) уреждат различни отношения, които не се изключват взаимно, нито се конкурират, поради което тези нормативни актове осигуряват паралелна защита на различни права.

20. Касаторът е заявил недопустимост на постановеното въззивно решение, който довод подлежи на служебно разглеждане – арг. т. 1 ТР на ОСГТК на ВКС № 1/19.02.2010 г. Настоящият състав е преценил направеното възражение като основателно и е допуснал касационно обжалване за проверка на вероятната допустимост на въззивното решение, което обуславя висящност на касационното производство.

21. Основният спор между страните се свежда до възможността регистрираното по реда на ЗМГО (отм.) географско указание „Лютеница Първомай“, рег. № 2123 – 01/03.07.2014 г. само пред Патентното ведомство на Република България, по време на действието на Регламент (ЕС) № 1151/12 г., да се ползва със закрила, съобразно установения, с българското законодателство ред, а именно, чрез предявяване на исковите по чл. 76 ЗМГО (отм.), когато спорното нарушение е извършено на територията на Р България, а нарушителят е търговец, регистриран по българското право.

V. Приложимо национално право:

22. ЗАКОН за марките и географските означения (обн., ДВ, бр. 81 от 14.09.1999 г., в сила от 15.12.1999 г., попр., бр. 82 от 17.09.1999 г., изм., бр. 28 от 1.04.2005 г., в сила от 1.04.2005 г., изм. и доп., бр. 43 от 20.05.2005 г., в сила от 21.08.2005 г., изм., бр. 94 от 25.11.2005 г., в сила от 25.11.2005 г., бр. 105 от 29.12.2005 г., в сила от 1.01.2006 г., бр. 30 от 11.04.2006 г., в сила от 12.07.2006 г., изм. и доп., бр. 73 от 5.09.2006 г., в сила от 6.10.2006 г., бр. 96 от 28.11.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., изм., бр. 59 от 20.07.2007 г., в сила от 1.03.2008 г., бр. 36 от 4.04.2008 г., бр. 12 от 13.02.2009 г., в сила от 1.01.2010 г. - изм., бр. 32 от 28.04.2009 г., изм. и доп., бр. 19 от 9.03.2010 г., в сила от 10.06.2010 г., изм., бр. 80 от 12.10.2010 г., бр. 54 от 15.07.2011 г., бр. 58 от 26.07.2016 г., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 85 от 24.10.2017 г., изм. и доп., бр. 61 от 24.07.2018 г., отм., бр. 98 от 13.12.2019 г.)

Чл. 51. (1) Под географско означение се разбира наименование за произход и географско указание.

(2) Наименование за произход е наименованието на страна, район или определена местност в тази страна, служещо за означаване на стока, която произхожда от там и чието качество или свойства се дължат предимно или изключително на географската среда, включваща природни и човешки фактори.

(3) Географско указание е наименованието на страна, район или определена местност в тази страна, служещо за означаване на стока, която произхожда от там и притежава качество, известност или друга характеристика, които могат да се отдадат на този географски произход.

(4) (Нова – ДВ, бр. 43 от 2005 г.) За географски означения се смятат и традиционни наименования, които отговарят на изискванията по ал. 2 и

Правна закрила

Чл. 53. (1) Правната закрила на географското означение се предоставя чрез регистрацията му в Патентното ведомство.

(2) Правната закрила обхваща забрана за:

1. всяко използване в търговската дейност на географското означение за стоки, които са сходни на стоката, за която е регистрирано, доколкото се експлоатира известността на защитеното означение;

2. неправилно използване или имитиране на географското означение, дори и когато истинският произход на стоката е отбелязан, или използването му в превод или заедно с изрази като „род“, „вид“, „тип“, „имитация“ и други подобни;

3. използване на всяко друго невярно или заблуждаващо указание по отношение на източника, произхода, естеството или съществените качества на стоката, посочено върху опаковката, в рекламни материали или документи, свързани със стоката, което указание може да създаде невярно впечатление относно нейния произход;

4. други действия, които могат да въведат в заблуждение потребителите относно истинския произход на стоката.

(3) Регистрираните географски означения не могат да се превърнат в родови наименования, докато се ползват със закрилата по този закон.

Службена регистрация

Чл. 57а. (Нов – ДВ, бр. 96 от 2006 г., изм., бр. 36 от 2008 г., бр. 19 от 2010 г., в сила от 10.06.2010 г., бр. 80 от 2010 г.) (1) Регистрацията на географско означение или храна се извършва служебно от Патентното ведомство, когато географското означение на земеделския продукт или храна бъде вписано в Европейския регистър на земеделските продукти и храни със защитени географски означения.

(2) Регистрацията по ал. 1 се извършва по отношение на лицата, които са включени в групата по чл. 5, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 510/2006 на Съвета от 20 март 2006 г. относно закрилата на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни. В случаите, когато вече е предоставена национална закрила, се вписват само новите ползватели.

(3) Министерството на земеделието и храните уведомява Патентното ведомство за вписването на географското означение на земеделския продукт или храна в Европейския регистър на земеделските продукти и храни със защитени географски означения. Регистрацията се извършва в едномесечен срок от уведомяването.

(4) Уведомлението по ал. 3 съдържа имената и адресите на лицата по ал. 2, географското означение на земеделския продукт или храна, описанието на границите на географското място и описание на установените качества или особености на земеделския продукт или храна и връзката им с географската среда или с географския произход.

Чл. 76. (1) Исковете за нарушение на правата по този закон могат да бъдат:

1. за установяване факта на нарушението;

2. за преустановяване на нарушението;

3. за обезщетение за вреди;

4. (нова – ДВ, бр. 73 от 2006 г.) за изземване и унищожаване на стоките, предмет на нарушението, както и на средствата за неговото извършване.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 73 от 2006 г.) Едновременно с иска по ал. 1 ищецът може да поиска по съдебен ред и:

1. (изм. – ДВ, бр. 73 от 2006 г.) да му бъдат предадени стоките, предмет на нарушението;

2. (нова – ДВ, бр. 73 от 2006 г.) да му бъдат заплатени разходите, свързани със съхранението и унищожаването на стоките, предмет на нарушението;

3. (предишна т. 2, изм. – ДВ, бр. 73 от 2006 г.) разгласяване за сметка на нарушителя на диспозитива на решението на съда в два всекидневника и в часови пояс на телевизионна организация с национално покритие, определени от съда.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

към Закона за изменение и допълнение на Закона за марките и географските означения (ДВ, бр. 61 от 2018 г.)

§ 8. (1) Притежателите на права върху регистрирани географски означения за земеделски продукти или храни, които попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/2012, не могат да предявяват иски за нарушения, извършени до влизането в сила на този закон.

(2) Не се образуват административнонаказателни производства за извършени преди влизането в сила на този закон нарушения на права върху регистрирани географски означения за земеделски продукти или храни, които попадат в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/2012.

ЗАКОН за прилагане на Общата организация на пазарите на земеделски продукти на Европейския съюз (Загл. изм. – ДВ, бр. 99 от 2013 г.)

Обн., ДВ, бр. 96 от 28.11.2006 г., в сила от 1.01.2007 г., изм. и доп., бр. 16 от 15.02.2008 г., бр. 10 от 6.02.2009 г., изм., бр. 82 от 16.10.2009 г., в сила от 16.10.2009 г., изм. и доп., бр. 26 от 6.04.2010 г., бр. 80 от 12.10.2010 г., бр. 8 от 25.01.2011 г., в сила от 25.01.2011 г., бр. 99 от 15.11.2013 г., доп., бр. 12 от 13.02.2015 г., изм., бр. 14 от 20.02.2015 г., доп., бр. 57 от 28.07.2015 г., изм. и доп., бр. 19 от 11.03.2016 г., в сила от 1.04.2016 г., изм., бр. 58 от 18.07.2017 г., в сила от 18.07.2017 г., бр. 85 от 24.10.2017 г., изм. и доп., бр. 17 от 23.02.2018 г., в сила от 23.02.2018 г., бр. 106 от 21.12.2018 г., изм., бр. 98 от 13.12.2019 г., в сила от 13.12.2019 г., изм. и доп., бр. 13 от 14.02.2020 г., в сила от 14.02.2020 г., изм., бр. 51 от 5.06.2020 г., в сила от 20.06.2020 г., бр. 52 от 9.06.2020 г., в сила от 9.06.2020 г.

ЧАСТ ПЪРВА ОБЩА ЧАСТ

Глава първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. С този закон се уреждат:

1. (изм. – ДВ, бр. 99 от 2013 г.) редът за прилагане на пазарните мерки, включени в Общата организация на пазарите (ООП) на земеделски продукти на Европейския съюз;

2. мерките за държавно подпомагане, които са част от Общата селскостопанска политика (ОСП) на Европейския съюз;

3. функциите на органите и организациите, които са компетентни да прилагат мерките по т. 1 и 2, доколкото не са определени в правото на Европейския съюз.

Чл. 2. (1) Органите, на които законът възлага прилагането на мерките по чл. 1, действат като административни органи.

(2) За индивидуалните административни актове, които се издават при прилагане на ОСП на Европейския съюз, се прилага Административнопроцесуалният кодекс, доколкото в този закон не са установени особени правила.

(3) (Нова – ДВ, бр. 16 от 2008 г., изм., бр. 58 от 2017 г., в сила от 18.07.2017 г.) Министърът на земеделието, храните и горите е непосредствено по-горестоящият административен орган при оспорването по административен ред на индивидуалните и общите административни актове по ал. 2.

Чл. 24. (1) Правната закрила на географско означение или традиционно специфичен характер на земеделски продукт или храна се предоставя чрез вписване в Европейския регистър на земеделските продукти и храни със защитени

географски означения или в Европейския регистър на земеделските продукти и храни с традиционно специфичен характер.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2010 г., бр. 106 от 2018 г.) Само производител на земеделски продукт или храна, съответстващи на спецификацията и вписани в регистрите по ал. 1 и чл. 16, ал. 3, т. 1 – 3, който има сключен договор за контрол по чл. 18, ал. 4, има право да използва географското означение или означаването „храна с традиционно специфичен характер“.

Чл. 25. (1) Забранява се използването на знак, означение и/или наименование на географско означение за земеделски продукт или храна, който:

1. не е вписан в Европейския регистър на земеделските продукти и храни със защитени географски означения;
2. е вписан, но конкретният земеделски продукт или храна не съответства на вписаната спецификация;
3. е вписан, но конкретният земеделски продукт или храна не е обект на контрол по чл. 18.

(2) (Изм. – ДВ, бр. 80 от 2010 г., бр. 99 от 2013 г.) Забранява се използването на наименование, знак и означение на земеделски продукт или храна с традиционно специфичен характер, които:

1. не са вписани в Европейския регистър на земеделските продукти и храни с традиционно специфичен характер;
2. са вписани в регистъра по т. 1, но конкретният земеделски продукт или храна не съответства на вписаната спецификация;
3. са вписани в регистъра по т. 1, но конкретният земеделски продукт или храна не е обект на контрол по чл. 18.

VI. Приложими европейски норми:

23. РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 1151/2012 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 21 ноември 2012 година относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни отменил и заменил РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 509/2006 и РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 510/2006

Член 2

Приложно поле

1. Настоящият регламент обхваща селскостопански продукти, предназначени за консумация от човека и изброени в приложение I към Договора (Договора за функционирането на Европейския съюз), както и други селскостопански продукти и храни, изброени в приложение I към настоящия регламент.

С цел да се вземат предвид международни ангажименти или нови производствени методи или материали на Комисията се предоставя правомощието да приема делегирани актове в съответствие с член 56, които допълват списъка на продукти, който се съдържа в приложение I към настоящия регламент. Тези продукти са тясно свързани със селскостопанските продукти или с икономиката на селските райони.

Член 5

Изисквания за наименованията за произход и географските указания

2. За целите на настоящия регламент „географско указание“ е наименование, което идентифицира продукт:

- а) с произход от специфично място, регион или държава;
- б) чието качество, репутация или други характеристики се отдават предимно на неговия географски произход; и

в) на който поне един етап от производствения процес се осъществява в определения географски район.

3. Независимо от параграф 1, някои имена се третират като наименования за произход, дори и суровините за посочените продукти да идват от географски район, по-голям или различен от определения географски район, при условие че:

а) районът на производство на суровините е определен;

б) съществуват специални условия за производството на суровините;

в) налице са ред и условия за контрол, за да се гарантира, че условията, посочени в буква б), се спазват; и

г) въпросните наименования за произход са били признати като наименования за произход в държавата на произход преди 1 май 2004 г.

За целите на настоящия параграф единствено живите животни, месото и млякото могат да се смятат за суровини.

Член 9

Временна национална защита

Всяка държава-членка може, само за определено време, да предостави защита на дадено наименование, по смисъла на настоящия регламент, на национално равнище, която е в сила от датата, на която заявлението е подадено до Комисията. Тази национална защита се прекратява или на датата, на която е взето решение за регистрация съгласно настоящия регламент, или при оттегляне на заявлението.

Ако дадено наименование не е регистрирано съгласно настоящия регламент, единствено засегнатата държава-членка поема отговорността за последствията от такава национална защита.

Мерките, предприети от държавите-членки съгласно първа алинея, пораждат действие единствено на национално равнище и нямат въздействие върху вътрешната търговия в Съюза или върху международната търговия.

VII. Практика на Съда на Европейските общности:

24. Касаторът „Консервинвест“ ООД е поддържал като приложима практика, в подкрепа на своето становище по спора –

Решение на Съда (голям състав) от 8 септември 2009 година по дело Дело C-478/07 Budějovický Budvar, národní podnik срещу Rudolf Ammersin GmbH

114 Следва да се направи изводът, че целта на Регламент № 510/2006 не е да установи наред с националните правила, които могат да продължат да съществуват, допълнителен режим на закрила на квалифицираните географски указания по подобие например на въведения с Регламент (ЕО) № 40/94 на Съвета от 20 декември 1993 г. относно марката на Общността (ОВ L11, 1994 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 1, стр. 146), а да предвиди еднакъв и изчерпателен режим на закрила на такива указания.

115 Няколко характеристики на режима на закрила, предвиден с Регламент № 2081/92 и Регламент № 510/2006, говорят в полза на изчерпателния характер на посочения режим.

116 На първо място, за разлика от други общностни режими на закрила на правата на индустриална и търговска собственост, като тези за закрила на марката на Общността по силата на Регламент № 40/94 или на сортовете растения по силата на Регламент (ЕО) № 2100/94 на Съвета от 27 юли 1994 година относно правната закрила на Общността на сортовете растения (ОВ L 227, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 15, стр. 197), процедурата за регистрация по Регламент № 2081/92 и Регламент № 510/2006 се основава на разпределение на

правомощията между съответната държава членка и Комисията, тъй като решението да се регистрира дадено означение може да се вземе от Комисията само ако съответната държава членка ѝ е изпратила заявка за тази цел и тъй като такава заявка може да се направи само ако държавата членка е проверила, че е обоснована (Решение от 6 декември 2001 г. по дело Carl Kühne и др., C-269/99, Recueil, стр. 1-9517, точка 53).

117 Следователно националните процедури за регистрация се включват в общностната процедура за вземане на решение и представляват съществена част от нея. Те не могат да съществуват извън общностния режим на закрила.

25. Ищецът в производството (сега ответник по касация) „Булкомс Първомай“ ООД е посочил практика, в подкрепа на неговото становище по спора:

Решение на Съда от 07.11.2000 г. по дело C-312/98

„50. Регламент № 2081/92 г. има за цел да осигури единна защита в рамките на Общността на географските означения, които той обхваща, като регламентът въвежда изискване за регистрация на общностно ниво, за да бъде получена защита във всяка една от държаните членки на ЕС. Същевременно, националната защита, която всяка държава-членка дава на географски означения, които не отговарят на изискванията за регистрация по реда на Регламент № 2081/92 г. се урежда от националното право на тази държава-членка и е ограничена до територията на въпросната държава-членка“.

Решение на Съда от 07.05.1997 г. по съединени дела C-321/94, C322-/94, C-323/94 и C-324/94

Диспозитив т. 1 „ Регламент (ЕИО) № 2081/92 г. на Съвета от 14 юли 1992 година относно защитата на географските указания и наименованията за произход на селскостопанските и хранителните продукти не изключва приложението на разпоредбите на националното законодателство като тези по чл. 34 от Закон № 85-30 от 09 януари 1985 г. и Указ № 88-194 от 26 януари 1988 г., които уреждат условията за използване на означението „планински“ относно селскостопански и хранителни продукти.“

VIII. Мотиви за отправяне на преюдициалното запитване:

26. Според чл. 267 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнася преюдициално относно: а) тълкуването на настоящия договор; б) валидността и тълкуването на актовете на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза.

27. Съобразно българското национално право географското означение, в частност географското указание, включително и за земеделски продукти и храни, когато е регистрирано надлежно пред компетентния орган – Патентно ведомство на Република България, се ползва от национална закрила т. е. от възможност за съдебна интервенция по препятстване на неоторизираното му използване от друг правен субект, независимо от неговата национална принадлежност. Така от една страна по отношение на потребителите, географското указание дава гаранции за високо качество и очертава спецификата на продукта, от друга създава пречка за влошаване на това качество, чрез производство осъществено от нерегистрирани по този ред производители на същия продукт.

28. Наред с националната закрила, винаги е съществувала и закрила на географските означения и на международно ниво. Още с Лисабонската спогодба (към която България се е присъединила през 1975 г.) се търсят начини за унификация на регламентацията за конкретни специфични производства, като се установява и международна регистрация на географските означения.

29. На общностно ниво материята относно осигуряваната правна закрила на географските означения, отнасяща се до земеделски продукти и храни е търпяла своето развитие още от първия общностен законодателен акт – Регламент (ЕИО) № 2081/92 на Съвета от 14.07.1992 г. до действащия към настоящия момент Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни, отменил и заменил Регламент (ЕО) № 509/2006 и Регламент (ЕО) № 510/2006, прилагащ се пряко в Република България като страна-членка на Европейския съюз. Този действащ акт е отражение на претърпялото развитие разбиране за създаване на правила относно единна закрила, чрез регистрация на географските указания на ниво Европейски съюз.

30. Развитието на тази нормативна основа, относима към уредбата на регистрацията на географските указания за земеделските продукти и храни, чието качество и уникалност се свързва с определени европейски региони, постепенно, с оглед предложената за тълкуване разпоредба на чл. 9 от Регламент (ЕС) № 1151/12 г., във връзка с т. 15 и 24 от преамбюла на Регламент (ЕС) № 1151/2012, навежда на извод за изключване на националната регистрация и правна закрила по отношение на тези продукти.

31. От друга страна, независимо от тази съществуваща тенденция в развитието на материята, установена с Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни, не е отречена изрично, нито възможността за регистрация на обхванатите от Регламента селскостопански продукти и храни само на национално ниво, нито възможността за получаване на конкретна закрила на територията на държавата членка, когато спорът е между местни производители на един и същи земеделски продукт, по отношение на географско указание, получило само национална регистрация и за нарушения, осъществени на територията на същата държава членка.

32. Липсва изрична общностна уредба на възможността за успоредна национална регистрация и за произтичащата от нея закрила само на територията на регистриращата държава-членка на географското указание за земеделски продукти и храни. Чл. 9 от Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни, от една страна, не изключва изрично националната регистрация и закрила на географските указания за селскостопански продукти и храни, обхванати от Регламента, но от друга, същият текст (чл. 9) тълкуван във връзка с т. 15 и т. 24 от Преамбюла на Регламент (ЕС) № 1151/12 навежда извод, че не се допуска национална уредба на закрила на национално ниво, извън случаите на временна закрила, предвидени в обсъжданата норма.

33. Изложеното дава на запитващата национална юрисдикция мотив да се обърне към СЕС с искане за преюдициално тълкуване на чл. 9 от Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година относно схемите за качество на селскостопанските продукти и храни.

34. Спорът поставен за решаване пред Върховния касационен съд се свежда до въпроса – допустимо ли било, към момента на действие на ЗМГО (отм.), географско указание за селскостопански продукт или храна, каквато е лютеницата (виж Приложение I, Списък по чл. 38 от Договора за функционирането на Европейския съюз), да бъде регистрирано по реда на ЗМГО (отм.) само в България, като страна членка на ЕС, по национален ред и да бъде защитено извън общностния режим на защита, предвиден в Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година относно закрилата на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни.

35. Във връзка с посоченото, Върховният касационен съд на Република България, състав на Първо търговско отделение отправя преюдициално запитване до Съда на Европейския съюз съгласно член 267, параграф първи, буква „б“ от Договора за функциониране на Европейския съюз със следния въпрос:

36. Допуска ли разпоредбата на чл. 9 от Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година относно закрилата на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни, съществуването, извън хипотезите на временна закрила, уредени в същата разпоредба, на национална система за регистрация и закрила на географските указания за селскостопански продукти и храни, обхванати от Регламента, и дава ли възможност на държавите-членки да прилагат други, успоредно действащи норми на национално равнище (подобно на паралелния режим на търговските марки), уреждащи спорове относно осъществени нарушения на правото върху такова географско указание между местни търговци, произвеждащи и реализиращи селскостопански продукти и храни, включени в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/12 г., на територията на държавата членка по регистрация на географското указание.

По изложените съображения Върховният касационен съд на Република България, Търговска колегия, състав на първо отделение

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ определение от 29.09.2020 г., с което е даден ход по същество на спора по т. д. 1270/19 г. на ВКС, I т. о.

ОТПРАВЯ преюдициално запитване до Съда на Европейски съюз на основание чл.19, пар.2, б.“б“ от Договора за Европейския съюз и чл.267,пар.1, б.“б“ и пар.3 от Договора за функционирането на Европейския съюз по следния въпрос:

Допуска ли разпоредбата на чл. 9 от Регламент (ЕС) № 1151/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 21 ноември 2012 година относно закрилата на географски указания и наименования за произход на земеделски продукти и храни, съществуването, извън хипотезите на временна закрила, уредени в същата разпоредба, на национална система за регистрация и закрила на географските

указания за селскостопански продукти и храни, обхванати от Регламента, и дава ли възможност на държавите-членки да прилагат други, успоредно действащи норми на национално равнище (подобно на паралелния режим на търговските марки), уреждащи спорове относно осъществени нарушения на правото върху такова географско указание между местни търговци, произвеждащи и реализиращи селскостопански продукти и храни, включени в обхвата на Регламент (ЕС) № 1151/12 г., на територията на държавата членка по регистрация на географското указание.

СПИРА на основание чл. 631, ал. 1 от Гражданско процесуален кодекс производството по т. д. 1270/19 г. на Върховен касационен съд, ТК, I т. о. до произнасяне на Съда на Европейския съюз.

Определението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ: